

у практику таку систему контролю якості, яка б забезпечувала обґрунтовану впевненість у тому, що сама фірма та її персонал діють відповідно до Міжнародних стандартів аудиту, надання впевненості й етики, Кодексу етики професійних бухгалтерів і законодавчих та нормативних вимог, що регулюють аудиторську діяльність, а також у тому, що видані аудиторською фірмою висновки відповідають умовам поставленого завдання.

Сьогоднішня ситуація на вітчизняному ринку аудиторських послуг наводить на думку, що законодавчо-нормативне забезпечення контролю якості

аудиторських послуг, перебуваючи у процесі становлення, не виключає подальшої трансформації якості у напрямку посилення економічної відповідальності аудиторів. Крім цього, розуміючи та розділяючи суспільну та соціальну відповідальність аудиту, наголосимо на тому, що доцільно надалі розвивати систему забезпечення контролю якості аудиту, постійно підвищувати роль аудиторської діяльності як ефективного інструмента зовнішнього контролю задля виконання місії сучасним аудитом у потребах та вимогах цивілізованого громадянського суспільства.

Література:

1. Драчук В.Ю. Контроль якості аудиторських послуг в Україні: проблеми та шляхи вирішення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/26_WP_2012/Economics/7_116377.doc.htm
2. Єременко, Д. В. Якість аудиторських послуг в Україні / Д. В. Єременко // Облік і фінанси АПК : Міжнародний науково-виробничий журнал. – 2010. – № 2. – С. 94–96.
3. Єременко Д. В., Кащевський Д. В. Розвиток аудиторських послуг в Україні // Зб. наук. пр. Таврійського державного агротехнологічного університету (Економічні науки), 2012. – № 2(18), Том 4. – С. 181–186.
4. Макеєва О. Хто контролює національних аудиторів? // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №8. – С. 60–64
5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. – Київ: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. – Том 1. – 852 с
6. Пилипенко І.І., Редько О.Ю. Стандарти аудиту та етики / Навч. посіб. – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2007. – 277 с.
7. Усач Б.Ф. Аудит: Навч. посібник – 3-тє видання / Б.Ф. Усач. – К.: Знання, 2004. – 231 с.

ВІВЧАР О. І.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансово-економічної безпеки,
Тернопільський національний економічний університет*

КОМПЕРЕАТИВНИЙ АНАЛІЗ СУТНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Анотація: Проведено дослідження концептуальної сутності логістичної стратегії промислових підприємств в контексті фінансово-економічної безпеки, а також запропоновано модель реалізації даної стратегії. Запропоновано розглядати логістичні стратегії як визначальний фактор фінансово-економічної безпеки підприємств.

Анотация: Проведено исследование концептуальной сущности логистической стратегии промышленных предприятий в контексте финансово-экономической безопасности, а также предложена модель реализации данной стратегии. Предложено рассматривать логистические стратегии как определяющий фактор финансово-экономической безопасности предприятий.

Summary: Research of conceptual essence logistic strategy industrial enterprises is conducted in the context of finansovo-ekonomichnoy safety, and also the model of realization this strategy is offered. It is suggested to examine logistic strategies as determinative of finansovo-ekonomichnoy safety enterprises.

Постановка проблеми. Логістичні процеси є одними із найважливіших у механізмі формування фінансово-економічної безпеки підприємства, адже сучасна логістика являє собою концепцію управління фінансово-економічною безпекою для розробки, організації, управління і реалізації ефективного та економічно вигідного руху об'єктів у системах створення вартості у рамках одного або декількох підприємств. Формування логістичної стратегії у механізмі фінансово-економічної безпеки в наш час не обмежуються окремими функціями підприємств, а стосується

всіх аспектів і процесів системи створення доданої вартості.

Постановка завдання. Метою статті є аналізування сутності логістичної стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства, а також формування логістичних стратегій промислових підприємств у сучасних умовах господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі розвитку економіки України велика кількість вітчизняних підприємств знаходиться в кризовому становищі. Тому перед підприємствами постає актуальна задача формування ефектив-

ної стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства з метою протидії загрозам зовнішнього та внутрішнього походження.

Фінансово-економічна безпека підприємства – це такий стан управлінської системи підприємства, за якого досягається управління фінансовими ресурсами і мається можливість адекватно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі та проектувати можливі загрози і реакцію на них з метою забезпечення безкризового розвитку підприємства. Адже саме управлінська система розпізнає загрози та розробляє заходи щодо їх подолання.

Головною метою забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є досягнення максимальної стабільності його функціонування, а також створення основи для подальшого зростання його економіки навіть за наявності об'єктивних та суб'єктивних факторів.

В практичній діяльності механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства можна розглядати як систему організаційних, фінансових та правових засобів впливу, які мають на меті своєчасне виявлення, попередження, нейтралізацію та ліквідацію загроз фінансовій безпеці підприємства. Для ефективного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства необхідний системний підхід, який передбачає формування механізму управління фінансово-економічною безпекою. Системний підхід до формування механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства припускає, що необхідно враховувати всі умови його діяльності, а сам механізм повинен мати чітко окреслені елементи, схему їх дії і взаємодії.

Будь-яке підприємство у період своєї діяльності, у ринкових умовах, може пережити низку фаз: стан нормальної діяльності, відродження нормальної діяльності, передкризовий стан та кризовий стан. Розробляються, на кожному з цих етапів, відповідна логістична стратегія й використання відповіді їй специфічні тактичні заходи у господарській діяльності підприємства, розробляється відповідна система його виживання [2 с. 111].

Серед промислових підприємств лише одиниці мають добре опрацьовану логістичну стратегію діяльності, яка передбачає комплексне управління матеріальними та інформаційними потоками з урахуванням сучасних концепцій управління фінансово-економічною безпекою.

Логістична стратегія фірми направлена на оптимізацію фінансових ресурсів промислових підприємств при управлінні основними і супутніми потоками. Стратегічні цілі обґрунтовуються за допомогою одного або декількох ключових показників ефективності логістики. Логістична стратегія в системі фінансово-економічної безпеки може бути побудована на основі максимізації (мінімізації) одного або декількох ключових показників.

Можна дати наступне визначення логістичної стратегії у системі забезпечення фінансово-еконо-

мічної безпеки підприємства – це довгостроковий, якісно визначений напрямок розвитку логістики, що стосується форм і засобів її реалізації у фірмі, міжфункціональній і міжорганізаційній координації й інтеграції, сформульоване вищим менеджментом компанії відповідно до корпоративних цілей та з метою підвищення рівня фінансово-економічної безпеки підприємства.

Загалом можна говорити про різноманітність форм і умов стосовно рівня логістичного управління фінансово-економічною безпекою підприємства, що не дозволяє однозначно трактувати типи логістичних стратегій, однак їх можна диференціювати щодо вирішення базових логістичних проблем: стратегія інтеграції функцій і процесів; стратегія консолідації; стратегія зменшення, тобто ліквідації запасів; стратегія скорочення циклу; стратегія диференціації обслуговування клієнта; стратегія кооперації у відносинах «постачальник-споживач»; логістичний outsourcing; стратегія логістичних інновацій.

Слід зазначити, що з позицій системного підходу інноваційно-логістична система фінансово-економічної безпеки – це порівняно стійка сукупність ланок (структурних (функціональних) підрозділів промислових підприємств, постачальників, споживачів), взаємопов'язаних та об'єднаних єдиним управлінням інноваційно-логістичним процесом фінансово-економічної безпеки для реалізації логістичної стратегії. Системний підхід до формування логістичних стратегій в системі фінансово-економічної безпеки передбачає виконання двох обов'язкових умов:

– вони мають пов'язуватися із іншими функціональними стратегіями та відповідати оптимальному процесу реалізації стратегії конкуренції фінансово-економічної безпеки підприємств;

– вони повинні охоплювати всі сфери діяльності фінансово-економічної безпеки підприємства [3, с. 213].

В процесі реалізації системного підходу є визначення сфер фінансово-економічної безпеки промислового підприємства, кожна з яких потребує розробки окремої логістичної стратегії, пропонується включати наступні:

1) сфера забезпечення росту доходності капіталу підприємства;

2) сфера формування фінансових ресурсів підприємства;

3) сфера забезпечення фінансової стабільності підприємства та уникнення ризиків;

4) інвестиційно-інноваційна сфера логістичного управління.

Для розроблення логістичної стратегії промислових підприємств в контексті фінансово-економічної безпеки пропонується використовувати процесно-системний підхід, що забезпечує формування інтегрованої стратегії управління логістичною системою. Побудова стратегій фінансово-економічної безпеки суб'єкта господарювання промисловості повинна базуватися на

аналізі рівня його фінансової безпеки. Узагальнюючи наведені у дослідженні вимоги до процесу формування логістичних стратегій фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання пропонується наступна послідовність (рис. 1).

На нашу думку, наведена послідовність є достатньо універсальною, але, оскільки планується здійснення всіх етапів виконувати на прикладі даних функціонування суб'єктів господарювання промисловості, то послідовність буде урахувати специфіку саме цих підприємств при розрахунку інтегральних показників фінансової безпеки та діапазонів їх значень для різних рівнів безпеки.

Функціонування будь-якого підприємств залежить від вірно обраної логістичної стратегії в системі фінансово-економічної безпеки, яка становить комплексний, впорядкований та інтегрований процес, спрямований на отримання сукупних результатів системи в контексті ефективного використання фінансових та матеріально-технічних ресурсів. Основними логістичними стратегічними цілями промислових підприємств є проведення оптимізаційного процесу витрат матеріальних та інформаційних потоків.

Основними характеристиками сучасної логістичної стратегії досліджуваних підприємств можна вважати наступні: узгодженість рішень усіх логістичних підсистем; послідовність і комплексність дій різних часових періодів; реальність і еластичність планів [1, с. 55-56].

Елементами моделювання логістичної стратегії в системі фінансово-економічної безпеки є сукуп-

ність логістичних стратегічних рішень у сферах перебігу логістичних процесів закупівель, зберігання, транспортування і дистрибуції. Логістична стратегія має внутрішній вимір, охоплюючи реалізацію ефективних матеріальних та інформаційних потоків в межах промислових підприємств; а також зовнішній – це зв'язки з оточенням в реалізації закупівель і дистрибуції товарів [6, с. 113].

Побудова логістичної стратегії в системі фінансово-економічної безпеки промислових підприємств відбувається у кілька етапів:

- стратегічний аналіз логістичної системи підприємства;
- проектування моделі логістичної стратегії фінансово-економічної безпеки;
- реалізація стратегічних рішень в контексті фінансово-економічної безпеки;
- контроль за реалізацією стратегії.

У моделюванні логістичних стратегій фінансово-економічної безпеки можна зустріти такі критерії, як зменшення сукупних витрат; диференціація логістичного обслуговування клієнтів; інноваційність [5, с. 238-239]. Інноваційність у моделюванні логістичних стратегій промислових підприємств проявляється у наступному: мінімум сукупних логістичних витрат; максимум доданої вартості за існуючих витрат; еластичність логістичної системи, тобто швидке пристосування до змін в оточенні. Досліджену динаміку кількісних показників логістичних стратегій фінансово-економічної безпеки підприємства наведено у табл. 1., рис. 2.

Аналізуючи наведений графік, зазначається наступне:

- в цілому динаміка даного таксономічного показника характеризується циклічністю з середньою тривалістю циклу, яка дорівнює 3-4 роки;
- перший спад динаміки даного показника припадає на 2008 рік;
- окрім цього, за даною групою показників, найбільш сприятливою з точки зору фінансово-економічної безпеки підприємств промислового комплексу економічна ситуація була у 2011 року;
- до 2009 р. наявним є поступове покращення умов зовнішнього середовища для підприємств (що отримало відображення у збільшенні показника кількісної складової фінансово-економічної безпеки за даною сферою), після 2009 року наявним є різке погіршення умов функціонування за даною сферою фінансово-економічної безпеки (у 2010 та 2011 роках) з незначним покращенням у 2012 році.

Рис. 1. Етапи формування логістичних стратегій фінансово-економічної безпеки промислових підприємств

Кількісні показники фінансової безпеки для сфери формування фінансових ресурсів підприємства

Позначення	Показники	Періоди (роки)								
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Y1	Приріст середньої ставки банків України за кред. у нац. валюті, %	-2	-18,5	-11,4	-8,4	-6,1	-5,8	32,4	-13,5	-9,6
Y2	Приріст облікової ставки НБУ, %	-44	0	28,6	5,6	-10,5	-5,9	50,0	-14,6	-24,4
Y3	Приріст обсягів торгів на фондовому ринку України, %	58,54	86,92	58,28	25,68	22,04	53,07	17,11	20,81	65,50
Y4	Приріст обсягів випуску цінних паперів на ринку, %	-24,61	38,21	47,16	78,34	35,62	58,5	14,86	6,29	-40,78

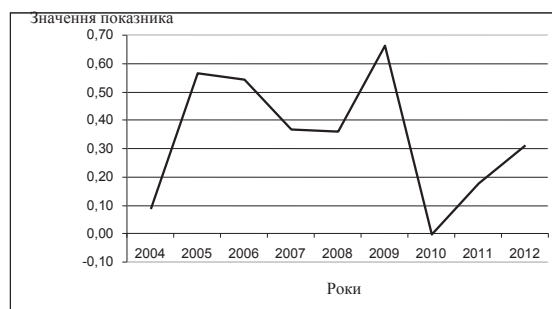

Рис. 2. Динаміка формування показників логістичних стратегій для сфери забезпечення росту доходності капіталу підприємства

Висновки з проведеного дослідження. Логістична стратегія промислових підприємств в системі фінансово-економічної безпеки становить інструмент реалізації головної стратегії підприємства. Модель логістичної стратегії досліджуваних підприємств повинна становити функціональну програму діяльності, яка була б запорукою зміцнення конкурентоспроможності фірми. Основними складовими моделі логістичної стратегії промислових підприємств є ключові компетенції успіху фірми і сучасні концепції логістичного управління фінансово-економічною безпекою.

В процесі формування логістичної стратегії фінансово-економічної безпеки досліджуваних підприємств доцільно враховувати три рівні управління логістичною системою: оперативний, тактичний і стратегічний, кожен з яких передбачає постановку відповідних цілей, вирішення відповідних завдань і виконання певних операцій.

Крім того, необхідно враховувати:

- середовище, в якому ведеться бізнес, що включає чинники, які впливають на логістичну систему, але якими логістика керувати не може;
- особливу компетенцію організації, що визначається чинниками, якими підприємство може керувати і які використовує, щоб відрізнитися від інших.

Модель логістичної стратегії достатньо чітко відображає наявні економічні зв'язки промислових підприємств. Подальші дослідження цієї тематики полягають в моделюванні логістичних стратегій промислових підприємств в системі фінансово-економічної безпеки. Слід зазначити, що на практиці можна розглядати такі основні напрямки розвитку логістичних стратегій промислових підприємств: напрям договірних (традиційних) логістичних стратегій; логістичний outsourcing; напрям логістичного партнерства; напрям швидких циклів та інтеграції ланцюга поставок.

Література:

1. Амідан В. Н. Логістизація процесів в організаційно-економічних системах: Монографія / Амідан В. Н., Ларіна Р. Р., Пілюшенко В. Л. – Донецьк: Юго-Восток, 2003. – 72 с.
2. Бокій В. І. Економічна безпека підприємства найважливіша складова фінансової стійкості / В. І. Бокій, Н. П. Фокіна // Актуальність проблеми економіки №8 (26), 2008 – С. 110–1115
3. Вівчар О. І. Моделювання логістичних стратегій як визначальний фактор успішного розвитку ремонтно-будівельних підприємств / О. І. Вівчар // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Випуск III (47). – Чернівці, 2012 – С. 211–214
4. Вівчар О. І. Специфіка застосування інноваційно-логістичної системи ремонтно-будівельних підприємств / О. І. Вівчар, М. Ф. Зяйлик // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія: Економіка. Вип. 32 – Ужгород, 2011 – С. 175–177.
5. Загорський В. С. Іноваційна стратегія підприємства та напрями її реалізації в умовах ринку / Загорський В. С. // Регіональні перспективи. – 2000. – №2–3. – С. 12.
6. Луценко І. Логістика і її роль в умовах реформування економіки України / Луценко І. // Економіст. – 2000. – № 12. – С. 62–63.
7. Bowerson D. J. «The Strategic Benefits of Logistics Alliances» / Bowerson D. J. // Harvard Business rev., July – August 2009. – P. 235–245.
8. Profitable logistics management. Firth, Apple, Hall, Inglis, Saipе. – Toronto, Montreal, New York. 2010. – ch. 1. – 190 p.